

Bilag 1

03-04-2013

Beskrivelse af arbejdet med ITS, trafikledelse og grøn mobilitet i Københavns Kommune

Sagsnr.
2013-15666

Notatet beskriver aktiviteterne i de enkelte faser i programmet for ITS, trafikledelse og grøn mobilitet.

Dokumentnr.
2013-221673

Baggrund

Københavns Kommune gennemførte i efteråret 2011 et udbud for at konkurrenceudsætte driften af byens trafiksignaler. Ønsket var at opnå den bedst mulige kvalitet og pris for byens borgere og trafikanter.

Sagsbehandler
Steffen Rasmussen

Samtidig ønskede kommunen bedre sammenhæng mellem de forskellige signalsystemer, der er indkøbt på forskellige tidspunkter.

Forvaltningen besluttede at udbyde en kontraktperiode på 8 år med mulighed for forlængelse i to gange et år. Formålet med den lange kontraktperiode er at skabe incitamenten både hos kommunen og driftsoperatøren til at investere i ny teknologi og dermed formindske driftsomkostningerne og øge effektiviteten.

Genopretningsplanen "Løft til Vejene"

Med budgetaftalen for 2013 bevilgede Borgerrepræsentationen 33 mio. kr. til genopretning af trafiksignaler. Det er den første fase af genopretningsplanen, og når den er gennemført ved udgangen af 2013 råder Københavns kommune over

- En ny "state of the art" server til trafikovervågning og trafikledelse
- Nye eller opgraderede styreapparater på alle vigtigste indfaldsveje, på de vigtigste A og S buslinjer og de vigtigste cykelruter
- Internetbaserede kommunikationsforbindelser mellem de enkelte kryds og den centrale server

Disse investeringer vil give Københavns Kommune langt bedre muligheder end hidtil for at optimere trafikken (fodgængere, cyklister, busser og biler) i forhold til de overordnede trafikpolitiske målsætninger, som Borgerrepræsentationen har vedtaget.

Formålet

Samtidig med bevillingen til første fase af genopretningen bevilgede borgerrepræsentationen 60 mio. kr. over fire år til et program for ITS, trafikledelse og grøn mobilitet.

Det overordnede formål med programmet er at bidrage til kommunens målsætning om at blive CO₂ neutral i 2025. Det er vurderet, at ITS og

Trafikdesign

Islands Brygge 37
Postboks 450
2300 København S

E-mail
BA1M@tmf.kk.dk

EAN nummer
5798009493149

trafikledelse kan reducere CO₂-udledningen med ca. 25.000 tons per år.

Målet er således at anvende ITS og trafikledelse til at understøtte Københavns Kommunes visioner om grøn vækst og grøn mobilitet ved at:

- Muliggøre overflytning af trafik fra bil til cykel og kollektiv transport ved at give disse transportformer prioritet
- Skabe bedre flow i trafikken med deraf følgende reduktion i energiforbrug og dermed CO₂-udslip
- Opbygge et system til opsamling og præsentation af relevante data om trafikmængder og rejsehastigheder, så byens vejnet af fordelings- og strøggader er dækket, og så det er muligt at følge hhv. biltrafik, kollektiv trafik og cykeltrafik.
- Indgå i en alliance med Vejdirektoratet om etablering af en fælles trafikledelsescentral, der kan styre information til trafikanter om hændelser - planlagte og ikke-planlagte - på det københavnske vejnet

Samtidig er aktiviteterne under ITS-programmet vigtige kilder til innovation af nye løsninger, der kan sælges på andre markeder. Og dermed danner indsatsen et vigtigt grundlag for at sikre en række virksomheders fortsatte vækstmuligheder. Virksomheder og forskningsinstitutioner indenfor ITS-området udgør derfor væsentlige interessenter og potentielle samarbejdspartnere.

Ovenstående vil i høj grad bidrage til byens image som en hovedstad, der internationalt ligger i spidsen, når det gælder grøn vækst og innovation.

Fase 1: Programudvikling

Dette program, hvor ITS anvendes aktivt til at fremme grøn mobilitet i bytrafikken i en storby er så vidt vides det første af sin art overhovedet. Forvaltningen kan ikke hente viden fra lignende projekter andre steder i verden. Det har derfor afgørende betydning, at programplanen tilrettelægges, så ITS investeringerne vurderes grundigt i forhold til deres forventede effektivitet, og at der gennemføres forstudier og pilotprojekter inden ITS investeringerne rulles ud i stor skala. Programmet tænkes gennemført i følgende faser:

Programudvikling (juni 2013 – marts 2014)

Der udarbejdes en trafikledelsesplan for hele Københavns Kommune. Trafikledelsesplanen styrer og optimerer trafikafviklingen på det strategiske vejnet i byen. Det bestemmer så at sige hvilken vægt fodgængertrafik, cykeltrafik, bustrafik og biltrafik skal have på forskellige steder og på forskellige tidspunkter i byen.

Forvaltningen vil opstille en række service- og mobilitetsmål i trafikledelsesplanen. Det kan for eksempel være mål for rejsetider for cykler, busser og biler. Disse mobilitetsmål skal være offentligt tilgængelige, og forvaltningen ønsker at stå til regnskab for dem for eksempel gennem en årlig rapportering til Borgerrepræsentationen.

I forbindelse med programudviklingen udbydes en Projektkonkurrence (iht. EU-direktivet), hvor konsortier indbydes til at komme med konkrete bud på løsningen af trafikale og trafiksikkerhedsmæssige udfordringer i København ved anvendelse af ITS. På den måde sikres det, at København får de mest innovative og velfungerende løsninger på ITS-området – og samtidig sikres et godt grundlag for innovation, konkurrencekraft og vækst i danske virksomheder. Intelligent offentlig efterspørgsel betyder, at kommunen samarbejder med virksomheder og videninstitutioner om at udvikle ITS-løsninger på de trafikale udfordringer.

Forvaltningen vil i programudviklingsfasen gennemføre pilotprojekter for eksempel for optimering af trafiksignaler, der kan skabe bedre flow for cyklister, busser og biler. Der vil også blive gennemført pilotprojekter til at fastlægge teknologivalg for eksempel for fleksibel udnyttelse af gaderum over døgnrytmer, detektering af trafik – både fodgængertrafik, cykeltrafik og biltrafik (for bustrafik findes allerede troværdige og anvendelige GPS-data fra Movía).

Programudviklingsfasen indeholder desuden beslutning om fangst og anvendelse af trafikdata. Københavns kommune ønsker at stille troværdige trafikdata til rådighed for virksomheder og forskningsinstitutioner. Samtidig ønsker kommunen at kunne anvende troværdige data fra andre kilder til at give trafikanterne den mest nøjagtige information som grundlag for grønne rejsevalg.

Endelig indeholder programudviklingsfasen kompetenceudvikling af forvaltningens medarbejdere. For at udnytte mulighederne bedst muligt øges forvaltningens in-house kompetence i simulering af den Københavnske trafik og programmering af grøntider og samordning i de nye styresystemer.

Fase 2: Gennemførelse (april 2014 – juli 2016)

Implementeringen af programmet ITS, trafikledelse og grøn mobilitet forventes i høj grad at blive inspireret af projektkonkurrencen. Forvaltningen vil fremlægge en samlet plan for implementering af programmet for Teknik- og Miljøudvalget med anbefaling til Borgerrepræsentationen om at frigive den resterende del af bevillingen.

Med udgangspunkt i budgetaftalen for 2013 vil projektimplementeringen have fokus på følgende aktiviteter/leverancer:

- Monitorering af trafikledelsesplanen – det handler først og fremmest om at etablere et enkelt og troværdigt datagrundlag til en årlig rapport om forvaltningens performance i forhold til service- og mobilitetsmålsætninger – for eksempel målsætninger for rejsetider for cyklister, busser og biler.
- Optimering af trafiksignaler indeholder en prioriteret og systematisk tilgang til ændringer af samordningen af trafiksignalerne i byen baseret på en analyse af hvor flest trafikanter (fodgængere, cyklister, busser og biler) har muligheder for at få bedre flow. Denne aktivitet indeholder også forvaltningens vurdering af det største potentiale for at minimere CO2 udslippet.
- Optimering af kørselsadfærd med Eco driving – for eksempel således, at chauffører i virksomheder, der driver store lastbilflåder modtager information via deres navigationssystemer, der medvirker til at minimere opbremsninger og accelerationer. Det har stor betydning for brændstofforbruget, og ikke mindst kan en ændret adfærd hos lastbilchauffører medvirke til at reducere trafikstøj i støjbelastede boliger i kommunen
- Fælles trafikledelses- og trafikinformationscentral i Københavnsområdet. Københavns Kommune og Vejdirektoratet har besluttet at undersøge mulighederne for at etablere en fælles trafikledelses- og trafikinformationscentral. Formålet er at få et bedre flow i trafikken på tværs af administrative grænser – så både cyklister, buspassagerer og bilister spilder mindre tid på vejen og kommer hurtigere frem. Derved udnyttes det samlede transportsystem bedre og trafikens miljøbelastninger reduceres.

Den fælles trafikledelsescentral forventes at flytte til nye og større lokaler i ”Tårnet” på Kalvebod Brygge, som Banedanmark er ved at opføre. Der arbejdes frem mod en samlokalisering af medarbejderne senest i 2015.

Fase 3: Evaluering og forankring (august 2016 – december 2016)

ITS, trafikledelse og grøn mobilitet er et område, hvor forvaltningen forventer en hastig teknologisk udvikling og udnyttelse af nye grønne partnerskaber med virksomheder og forskningsinstitutioner. Det er derfor en vigtig del af programmet at erfaringerne samles op med en grundig evaluering, som kan give kvalificeret input til hvordan ITS og trafikledelse kan integreres i forvaltningens driftsorganisation.

Det skal bidrage til at realisere målsætningen om, at København bliver Verdens første CO2 neutrale hovedstad i 2025.